

MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

SEMINÁRNÍ PRÁCE DO PŘEDMĚTU
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
STATNÍ PODPORA EXPORTU

OBSAH

<u>OBSAH</u>	<u>2</u>
<u>ÚVOD</u>	<u>3</u>
<u>ZAHRANIČNĚ-OBCHODNÍ POLITIKA ČR</u>	<u>3</u>
STÁTNÍ REGULACE VNĚJŠÍCH EKONOMICKÝCH VZTAHŮ	3
PROEXPORTNÍ OBCHODNÍ POLITIKA	4
AKTIVNÍ PROSTŘEDKY OBCHODNÍ POLITIKY	4
INSTITUTE FUNGUJÍCÍ V RÁMCI AKTIVNÍ ZAHRANIČNĚOBCHODNÍ POLITIKY	5
MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU	5
ČESKÁ AGENTURA NA PODPORU OBCHODU (CZECHTRADE)	6
EXPORTNÍ GARANČNÍ A POJIŠŤOVACÍ SPOLEČNOST, A.S. (EGAP)	7
ČESKÁ EXPORTNÍ BANKA, A.S. (ČEB)	8
ČESKÁ CENTRA	9
PRŮMYSLOVÉ SVAZY, OBCHODNÍ KOMORY, PODNIKATELSKÁ SDRUŽENÍ A PORADNÍ ORGÁNY	10
OSTATNÍ INSTITUTE AKTIVNÍ OBCHODNÍ POLITIKY – CZECHINVEST	11
<u>ZÁVĚR</u>	<u>12</u>
<u>LITERATURA</u>	<u>12</u>

ÚVOD

Význam vnějších ekonomických vztahů pro ekonomiku České republiky každoročně roste a v současné době je podíl zahraničního obchodu na hrubém domácím produktu srovnatelný s obdobnými vyspělými zeměmi Evropské unie. Provázanost české ekonomiky se zahraničím má od 90. let výrazně rostoucí tendenci. Ministerstvo Průmyslu a obchodu si uvědomuje mimořádný význam mezinárodní ekonomické spolupráce pro stabilní růst české ekonomiky. Proexportní politika a opatření ve prospěch podpory přílivu zahraničních investic do dlouhodobých průmyslových projektů jsou v posledním období prohlubována a aktualizována v rozsahu, který dovoluje státní rozpočet naší země.

Cílem mé seminární práce je popsat systém exportní podpory České republiky. Zmapovat veřejné instituce, které se podílí na zahraničněobchodní politice České republiky, tzn. vyjmenovat účelně vytvořené proexportní instituce a vymezit jejich poslání a náplň činnosti a vyjasnit zavedená pravidla státní podpory vývozu.

ZAHRANIČNĚ-OBCHODNÍ POLITIKA ČR

STÁTNÍ REGULACE VNĚJŠÍCH EKONOMICKÝCH VZTAHŮ

Rozvoj výrobních sil, který způsobil prudký vývoj mezinárodního obchodu, si postupně vynutil i státní zásahy do provádění mezinárodní směny. Rozsah a síla státních zásahů rostla s relativní ekonomickou slabostí země. Historicky první státní zásahy měly chránit domácí výrobu, většinou ekonomicky slabou, vůči zahraniční konkurenci. Státní intervence (například cla) měly mladým státům zajistit dodatečné ekonomické zdroje. Státní zásahy ve prospěch vyvážejících podniků se začaly masověji uplatňovat až v 20. století. V současné době existují státní zásahy, které mají obecné ekonomické účinky, a působí tak i na vnější ekonomické vztahy. Nástrojů státu na bezprostřední ovlivňování zahraničního obchodu ubývá, což je dáno autoritou Světové obchodní organizace (WTO), jejímž cílem je působnost podobných nástrojů omezovat nebo vyloučit. Celkově můžeme ekonomickou politiku charakterizovat buď jako liberální (do značné míry charakteristické pro Velkou Británii a Nizozemí) nebo protekcionistickou (protekcionistické prvky je možné hledat v obchodní politice Japonska a USA).

Státní regulace vnějších ekonomických vztahů je souhrn zákonů, opatření a pravidel, jimiž stát ovlivňuje vnější ekonomické vztahy z hlediska objemu, teritoriální a zbožíové struktury, a z hledisek institucionální formy provádění těchto vztahů.

V současné době přímo či nepřímo ovlivňují vnější ekonomické vztahy centrální vláda s nižšími správními orgány, parlament, politické strany, bankovní instituce, silové složky, především armáda a policie (jejich vliv je dán nejen postavením reprezentantů těchto složek ve vládních orgánech, ale i nároky, které tyto složky uplatňují například na státní rozpočet), asociace podnikatelů a obchodní hospodářské komory, odborové svazy či syndikáty, velké průmyslové podniky.

Státní zásahy do vnějších ekonomických vztahů můžeme rozdělit do pěti celků:

- plány, programy, národohospodářské nebo oborové koncepce
- daňová politika
- měnová a finanční politika
- **obchodní politika**
- administrativně-právní nástroje

PROEXPORTNÍ OBCHODNÍ POLITIKA

Hlavním koordinačním orgánem zahraničněobchodní politiky ČR je Ministerstvo průmyslu a obchodu. Při ovlivňování zahraničního obchodu spolupracuje také s dalšími resorty. V oblasti ekonomické diplomacie kooperuje především s ministerstvem zahraničních věcí. Výstupy diplomatické činnosti a významné aspekty zahraničněobchodní politiky jsou především bilaterální smlouvy. Patří zde například dohody o volném obchodu, dohody o zamezení dvojího zdanění, dohody o podpoře a ochraně investic a dohody o hospodářské a vědecko-technické spolupráci. MPO dále spolupracuje s ministerstvem zemědělství, financí, s ministerstvem místního rozvoje a dalšími. Neméně důležitými partnery jsou průmyslové svazy (Svaz průmyslu a dopravy ČR, hospodářská komora) a instituce na podporu exportu, jako CzechTrade, Exportní a garanční pojišťovna (EGAP), Česká exportní banka (ČEB), o kterých bude převážně pojednávat text seminární práce.

Česká republika má, stejně jako ostatní země, k ovlivňování zahraničního obchodu k dispozici aktivní a pasivní prostředky obchodní politiky. Pasivní prostředky obchodní politiky jsou využívány zejména ke kontrole dovozu a jeho regulaci. Patří mezi ně především cla a licence. Nás ale zajímá oblast podpory dovozu, čili prostředky aktivní politiky.

AKTIVNÍ PROSTŘEDKY OBCHODNÍ POLITIKY

Hlavním posláním aktivních prostředků je rozvoj obchodu, výstavní a publikační činnost a příslušné organizační zajištění. Aktivní autonomní nástroje obchodní politiky je

nutno chápat relativně, to je ve spojitosti s globalizací, jejímž objektem, ale zároveň jedním z hlavních nositelů, je mezinárodní obchod. Autonomní charakter těchto nástrojů, které stát „autonomně“ formuluje a uplatňuje, je stále více ovlivňován **zásadou kompatibility s mnohostrannými pravidly mezinárodního obchodu**, zejména režimem Světové obchodní organizace, tj. principem nediskriminace (doložka nejvyšších výhod, národní zacházení), regulací podmínek hospodářské soutěže, subvencí, veřejných zakázek aj., a navazující úpravou na vícestranné a národní úrovni (zákony, předpisy, nařízení).

Současná praxe české politiky rozvoje obchodu a podpory vývozu usiluje o takové nastavení aktivních nástrojů, aby podle **zásady systémovosti** ve svém souhrnu tvořily ucelený, doplňující se soubor s mnohostranným efektem. Proto byly vytvořeny již zmíněné proexportní instituce a zavedena pravidla státní podpory vývozu.

Po vstupu ČR do EU lze v souladu s praxí ostatních členských států předpokládat další rozvoj těchto aktivit, neboť na rozdíl od společné obchodní politiky EU zůstávají systémy rozvoje obchodu a podpory vývozu do třetích zemí v působnosti členských států (bilaterální zahraničněobchodní politika).

INSTITUCE FUNGUJÍCÍ V RÁMCI AKTIVNÍ ZAHRANIČNĚOBCHODNÍ POLITIKY

Ministerstvo průmyslu a obchodu

MPO má řídicí úlohu v rámci provývozní politiky ČR. Za tímto účelem podporuje:

- **odstranění tarifních a netarifních bariér vývozu a vytváření zahraničněobchodní strategie**

Při zabezpečování zahraniční politiky postupují MZV a MPO ve vzájemné spolupráci podle zásad stanovených *Dohodou o spolupráci v otázkách spojených se zabezpečováním zahraničněobchodní politiky, zahraničního obchodu a podpory exportu v činnosti zahraniční služby ČR*, která byla uzavřena v říjnu 1998.

Hlavní úlohu při vytváření příznivých podmínek pro rozvoj vnějších ekonomických vztahů ČR s danou zemí a zajištění technicko-organizačních předpokladů při prosazování vývozních zájmů podnikatelských subjektů ČR na zahraničních trzích hrají **zastupitelské úřady ČR (ZÚ)**. V rámci ZÚ fungují **obchodně-ekonomické úseky (OEÚ)**, jejíž činnost, účelnost a systematizaci posuzuje a vyhodnocuje MPO. Jejím úkolem je poskytovat veškeré zjištěné informace o obchodně-ekonomickém prostředí dané země českým podnikatelům. Nelze se však domnívat, že OEÚ jsou vybaveny tak, aby mohly pro účely podnikatelských

subjektů zpracovávat samostatné komoditní, marketingové a podobné studie (tyto objednávky zpracovává agentura CzechTrade). Další limity činnosti OEÚ vyplývají z mezinárodních závazků. OEÚ nesmí vystupovat jménem podnikatelského subjektu, poskytovat podnikatelům provozní služby jako ubytování, překladatelské a tlumočnické služby, apod.

Pro usnadnění komunikace s podnikatelskou sférou vypracovalo MPO společně s MZV *Zásady spolupráce OEÚ ZÚ ČR s českými podnikatelskými subjekty*. Účelem je vyjasnit a vymezit pravidla a povinnosti spolupráce. Základním principem je, aby podnikatelský subjekt ještě před kontaktováním OEÚ využil všechny dostupné zdroje informací v ČR. Je to v důsledku omezené kapacity OEÚ a v zájmu úspory času a nákladů podnikatelských subjektů. Obchodně-ekonomické informace ze zahraničí jsou totiž průběžně soustřeďovány a tříděny v ČR a jsou k dispozici v teritoriálních útvarech MPO a MZV, v agentuře CzechTrade (www.czechtrade.cz) a ve Správě Českých center (www.export.cz).

- **financování a pojištění vývozu a adresnou rozvojovou pomoc. V tom úzce spolupracuje s EGAP, ČEB**
- **informační činnost, poradenství, asistenční a odborné vzdělání**
- **propagaci a prezentaci českých podniků a subjektů (zejména malých a středních podniků v zahraničí)**

MPO v rámci svých pravomocí organizuje na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách finančně zvýhodněnou prezentaci českých vystavovatelů. Vzhledem k omezeným finančním prostředkům však MPO nemůže zahrnout všechny významné veletrhy. Individuální pomoc jednotlivých exportérům na vybraných veletrzích v rámci **programu „Marketing“** poskytuje CzechTrade. Výběr českých oficiálních účastí probíhá v úzké spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy a Hospodářskou komorou ČR, českými zastupitelskými úřady aj. Výběr musí respektovat obchodně-politické a oborové zájmy české podnikatelské sféry a pokrývat široké spektrum naší průmyslové výroby.

Česká agentura na podporu obchodu (CzechTrade)

Vznikla jako organizace MPO v roce 1997 a je vládní institucí. Je jedním ze tří oficiálních pilířů státní proexportní politiky (vedle ČEB a EGAP). Její poslání je analogické podobným organizacím v zemích EU.

Nabízené služby:

- exportní informace
- exportní poradenství a vzdělávání
- individuální asistence českým firmám

Jednou z klíčových služeb jsou **přímé služby zahraničních kanceláří CzechTrade** (ve 27 zemích), které významně zvyšují exportní schopnosti a konkurenceschopnosti českých firem. Tyto služby ocení zejména malé a střední firmy, které si nemohou dovolit vlastní zastoupení přímo v zahraničí. Jedná se například o služby při vyhledávání obchodních kontaktů, ověření bonity zahraniční firmy, zpracování průzkumu trhu, zajištění prezentace nabídky zákazníkům v zahraničí, organizace úvodního obchodního jednání v zahraničí apod. Nejžádanější službou je ověření zájmu o nabízený produkt; klient tak získá přímou zpětnou vazbu o příležitostech na daném trhu.

Příklady úspěšných případů z poslední doby:

Země vývozu: Chorvatsko (listopad 2005)

Zástupce agentury CzechTrade v Bělehradě inicioval prohloubení obchodního kontaktu tuzemské firmy PREMOT Františkovy Lázně a.s. Tato společnost vyrábí mimo jiné písty spalovacích motorů do traktorů ZETOR. Agentura směřuje své síly do oblasti Bačka a Banát, které pro své výrazné zastoupení traktorů ZETOR představují dobrý obchodní potenciál do budoucna. Pomáhá firmě k získání stabilního obchodního zástupce společnosti.

Země vývozu: Egypt (prosinec 2005)

Agentura CzechTrade na základě poptávky z Egypta oslovila několik domácích výrobců zařízení pro úpravu vody. Při výběru obstála firma Aqua Impex, která zvítězila díky své kvalitě a ceně. Podle informací zástupce CzechTrade v Káhíře lze předpokládat rozšíření dodávek; trh s komoditami určenými k čištění a likvidaci odpadních a nebezpečných vod je totiž v Egyptě velmi perspektivní.

CzechTrade v roce 2002 úspěšně prošla certifikací systému managementu kvality dle normy ISO 9001:2000 a stala se tak třetí evropskou agenturou na podporu obchodu v Evropě, která má systém řízení a služeb certifikován podle standardů norem ISO.

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (EGAP)

Základním posláním je ochrana vývozců a bank financujících vývoz proti riziku nezaplacení ze strany zahraničních kupujících v důsledku komerčních (vyplývají z ekonomické a finanční situace kupujícího) a teritoriálních příčin (z hlediska obchodních partnerů mají povahu vyšší moci; nezaplacení pohledávky v důsledku politických událostí).

Činnost EGAP se řídí zákonem č. 363/1999 Sb. o pojišťovnictví, v platném znění, s tím, že specifika činnosti související s pojišťováním komerčních a politických rizik založená na podpoře státního rozpočtu jsou řešena samostatnou právní úpravou. Od roku 1995 je pojišťování se státní podporou upraveno zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů. Poslední novela zákona č. 58/1995 Sb. obsahuje legislativní řešení umožňující dále zvýšit operativnost a komfort poskytování pojišťovacích a zároveň zajišťuje kompatibilitu s normami EU.

Služby nabízené Exportní společností a vymezené zákonem jsou plně srovnatelné se službami srovnatelných zahraničních institucí. Mezi nadstandardní pojišťovací produkty, které se setkávají s velkým zájmem vývozců a bank financujících vývoz patří možnost přebírat rizika spojená s výkonem českých exportérů formou pojištění úvěrů na financování výroby pro export a pojištění záruk poskytovaných bankami za závazky exportérů, a dále též pojišťování investic českých podniků v zahraničí.

EGAP musí při své činnosti respektovat určité formy mezinárodní regulace, která se týká zejména státní podpory střednědobých a dlouhodobých vývozních úvěrů. Země OECD se o této regulaci dohodly v *Ujednání o pravidlech pro oficiálně podporované vývozní úvěry*; tzv. **Konsensus OECD** (stanovuje např. minimální úrokové sazby, maximální přípustné délky úvěrů, minimální pojistné sazby pro jednotlivé rizikové kategorie a teritoria dlužníku apod.; tyto pravidla jsou aplikována i Evropskou unií). Členství v Konsensu sebou nepřináší jen omezení, ale umožňuje EGAPu i přístup k širokým databázím informací a výměně zkušeností s partnerskými zahraničními institucemi.

Česká exportní banka, a.s. (ČEB)

Je specializovanou bankovní institucí státní podpory vývozu se 100% státní majetkovou účastí. Založena byla v roce 1995 s cílem zajistit dlouhodobé financování objemově významných vývozních kontraktů českých exportérů za podmínek zvýhodněných oproti tržním podmínkám, zejména z hlediska doby splatnosti závazků a výše úrokových sazeb. Od svého založení prošla vývojem, na jehož konci je schopnost poskytnout komplexní finanční služby spojené s financováním vývozu bez ohledu na komoditu, hodnotu financovaného vývozu, délku splatnosti poskytnutých úvěrů, a financovat vývoz téměř do všech zemí. Financuje vývozní transakce, které jsou z hlediska rizika nepřijatelné pro komerční bankovní sektor.

Působí především v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů, to je v oblasti, ve které se vlády vyspělých zemí shodly na dodržování pravidel vytvářejících podmínky pro vzájemnou rovnost příjemců těchto podporovaných úvěrů. ČR jako členská země WTO dodržuje závazek o vývozních subvencích **Mnohostranné dohody o subvencích a vyrovnávacích opatřeních**. Spočívá v zákazu poskytovat vývozní úvěry vládami vývozcům při sazbách nižších než jsou ty, které musí skutečně platit za takto získané prostředky. Zakazuje, aby finanční podpora sloužila k zabezpečení podstatné výhody v oblasti podmínek vývozních úvěrů. Mnohostranná dohoda obsahuje klauzuli, že za zakázanou subvenci se nepovažuje úvěrová praxe v souladu s mezinárodním závazkem Konsensus OECD. Podmínky

financování vývozu jsou pro ČR zakotveny v již zmíněném Konsensu OECD od roku 2001, kdy se stala jeho plnoprávným členem.

Činnost ČEB se řídí již zmíněným zákonem č. 58/1995 Sb. a zákonem č. 21/1992 Sb.

o bankách.

Pozn.: Oblast střednědobého a dlouhodobého financování, kde ČEB působila do roku 1998, byla novelou zákona č. 58/1995 Sb. rozšířena o možnost financování vývozu i v oblasti krátkodobého financování vývozu. Mezinárodní pravidla pro poskytování státem podporovaných vývozních úvěrů se na oblast krátkodobého financování se splatnosti do dvou let nevztahují. Proto jsou vývozní úvěry s touto dobou splatnosti poskytovány s vyšší úrokových sazeb stanovených za tržních podmínek.

Podmínky pro poskytnutí financování vývozu ČEB; žadatel musí:

- být právnickou osobou se sídlem v ČR
- prokázat účelovost podpory
- mít pojištěna vývozní úvěrová rizika pojištění EGAP
- mít vyrovnané závazky vůči státu
- být řádným plátcem zdravotního a sociálního pojištění
- dodržovat platební kázeň při splácení komerčních úvěrů
- být schopen výpisem z obchodního rejstříku prokázat svou právní subjektivitu a průhledné vlastnické vztahy (nesmí existovat majetkové či personální propojení mezi vývozcem a dovozcem)
- prokázat uspokojivou kapitálovou strukturu a aktivně podnikat alespoň jeden rok

Je patrné, že potenciální příjemce podpory musí být „bezúhonná“ právnická osoba.

Podle mého názoru dost obtížnou podmínkou způsobilosti k přijetí vývozní podpory je bezproblémové placení komerčních úvěrů.

Česká centra

Česká centra v zahraničí jsou příspěvkovou organizací MZV. Jsou řízena Správou českých center a své aktivity zaměřují na:

- rozvoj dialogu se zahraniční veřejností a spoluvytváření image ČR jako moderní a dynamické země
- kulturu a vzdělávání, včetně výuky českého jazyka
- podporu aktivního cestovního ruchu
- podporu mezinárodní ekonomické spolupráce ČR, zejména exportu prostřednictvím organizace různých výstav, prezentací, seminářů, symposií, přednášek konferencí, setkání podnikatelů, včetně koktejlů a recepcí.

K dnešnímu datu má ČR Česká centra ve 21 zemích, přičemž v Německu jsou 3.

Průmyslové svazy, obchodní komory, podnikatelská sdružení a poradní orgány

Svaz průmyslu a obchodu ČR

Je nestátní dobrovolnou organizací sdružující zaměstnavatele a podnikatele zejména z oblasti průmyslu a dopravy. Posláním Svazu je ovlivňovat hospodářskou a sociální politiku vlády ČR a vytvářet dobré podmínky pro dynamický rozvoj podnikání v ČR. Svaz navazuje na bilaterální úrovni spolupráci s partnerskými svazy a obchodními komorami v zahraničí na základě dohod o spolupráci s Evropskou komisí a dalšími institucemi EU a je členem mezinárodních organizací jako například **Mezinárodní organizace zaměstnavatelů, Obchodní a průmyslový poradní výbor OECD** apod.

Předmětem jeho činnosti je:

- nabídka informačních, analytických a technicko-organizačních služeb
- organizace výchovné, vzdělávací a poradenské činnosti
- reprezentace a prosazování zájmů členů v zahraničí
- navazování přímých styků českých i zahraničních podnikatelských subjektů
- prezentace členů na vybraných veletrzích a konferencích

Hospodářská komora České republiky

Je zřízena podle zákona **č. 301/1992 Sb.** a sdružuje velké, střední i malé podniky všech podnikatelských oborů v okresních a krajských komorách a živnostenských společenstvech. V současné době má HK celkem 64 okresních, 14 krajských a regionálních hospodářských komor a kolem 90 živnostenských společenstev. Hlavním úkolem je podpora exportu a podpora malého a středního podnikání.

Podpora exportu je založena na organizování podnikatelských misí do zahraničí, kontaktních jednáních zahraničních podnikatelů s českými partnery, organizaci přednášek a seminářů. Na základě dohod se zahraničními partnerskými organizacemi vytváří komora hospodářské výbory, kterých působí v současnosti čtrnáct (např. česko-japonský, španělský, čínský, indický, srilanský, filipínský atd.)

České a zahraniční právnické a fyzické osoby se mohou dohodnout na zřízení speciální obchodní komory pro rozvoj hospodářských styků v určitém odvětví, nebo se mohou

dohodnout na zřízení smíšené obchodní komory pro rozvoj styků ve vztahu k určitému státu nebo státům.

Svaz obchodu a cestovního ruchu České republiky

Jedná se o závislé, dobrovolné a otevřené sdružení právnických a fyzických osob působících v obchodě, v cestovním ruchu a v odvětvích a oborech navazujících, které se sdružily na ochranu a prosazování svých zájmů. V současné době reprezentuje téměř 4000 právních subjektů a patří z hlediska počtu podniků a jejich zaměstnanců k největším profesním sdružením v ČR.

Společenstvo organizátorů veletržních a výstavních akcí ČR

Sdružuje právnické a fyzické osoby působící v oblasti organizování veletrhů a výstav a zajišťuje tak formování a integraci veletržního a výstavního průmyslu. Jejimi členy jsou vlastníci největších veletržních a výstavních areálů v ČR jako například Veletrhy Brno, INCHEBA Praha, ABF Praha, M.I.P Group, Výstaviště České Budějovice aj.

Mezi další obdobné subjekty patří:

- **speciální a smíšené komory**, které se zakládají v souladu se zákonem č. 42/1980 Sb. o hospodářských stycích se zahraničím; zřizují se dohodou, se souhlasem MPO, které schvaluje i jejich stanovy
- **Svaz česko-moravských výrobních družstev**, který je zájmovým sdružením právnických osob prosazující a chránící zájmy členských družstev
- **Česká rada na podporu podnikání a exportu**, která vznikla za účasti všech předchozích zmíněných institucí a soustředí se na zlepšení informovanosti, komunikace a spolupráce mezi zúčastněnými institucemi při realizaci úkolu hospodářské politiky a na uskutečňování společných projektů

Ostatní instituce aktivní obchodní politiky – CzechInvest

Česká agentura pro podporu podnikání a investic vznikla na základě novely zákona č. 47/2002 o podpoře malého a středního podnikání. Prioritní činností je podpora přílivu přímých zahraničních investic do ČR, především do zpracovatelského průmyslu. Zároveň se zabývá propagací ČR jako země vhodné pro zahraniční investice.

CzechInvest má odbor investičních projektů, investičních pobídek, odbor průmyslových regionů a nemovitostí a odbor podpory subdodavatelů. Velmi aktivně se podílí na programu podpory rozvoje průmyslových zón a na programu podpory subdodavatelů. Spolupracuje na vypracování Národního rozvojového plánu ČR, přispívá ke zvyšování výkonnosti průmyslu, k podpoře inovací, transfer technologií a know-how apod.

ZÁVĚR

V seminární práci jsem se věnovala stručnému popisu činností jednotlivých institucí fungujících v rámci proexportní politiky ČR. Soustředila jsem se pouze na vymezení úkolu a poslání relevantních institucí z teoretického hlediska. Nepokoušela jsem se o analýzu skutečných zásluh a konkrétních pozitivních přínosů jejich činnosti. Jsem si vědoma toho, že by takové pojetí mé seminární práce bylo přínosnější, ale podstatně by přesahovalo určený rozsah.

LITERATURA

BENEŠ, V. a kol. *Zahraniční obchod*. Vydání 1. Nakladatelství Grada Publishing, a.s., ISBN 80-247-0558-3

www.czechtrade.cz

www.export.cz

www.hkcr.cz